

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αθήνα, 02 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς : τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: Εφαρμογή Οδικού Χάρτη για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια, σύμφωνα με άρθρο 25Α του ν. 4342/2015 (Α' 143).

Υπουργέ,

Είναι γνωστό ότι, η μείωση των εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου, έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως βασική προτεραιότητα, για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής.

Στο πλαίσιο αυτό, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων της Χώρας μας αποτελεί βασική οριζόντια προτεραιότητα στην ενεργειακή μετάβαση, συνιστώντας το θεμελιώδη άξονα πάνω στον οποίο πρέπει να σχεδιάζονται όλες οι υπόλοιπες ενεργειακές πολιτικές για την επίτευξη των φιλόδοξων ενεργειακών και κλιματικών στόχων.

Μάλιστα, μία βασική πρόκληση για την επίτευξη υψηλότερων στόχων ενεργειακής αποδοτικότητας είναι να βρεθεί ένας κατάλληλος συνδυασμός πολιτικών που θα επιτρέψει την πλήρη εκμετάλλευση των τεχνικών και οικονομικών δυνατοτήτων ενεργειακής αποδοτικότητας, ξεπερνώντας τα χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά εμπόδια σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές κρατικών ενισχύσεων.

Αναμφισβήτητα αποτελεί πολύ θετική εξέλιξη, προς αυτή την κατεύθυνση, η πρόσφατη έκδοση της υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/Δ ΕΠΕΑ/78489/637 (ΦΕΚ 3686/15-07-2025) Υπουργικής Απόφασης για τον Οδικό Χάρτη εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια, με θετικό πρόσημο κοινωνικής υπευθυνότητας για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας και ως προς την προώθηση ίσων ευκαιριών, με έμφαση στα ευάλωτα νοικοκυριά καθώς και για την ομαλή και βιώσιμη, πράσινη μετάβαση.

Λόγω της τόσο καθοριστικής σημασίας αυτού του εγχειρήματος στην ενεργειακή αναβάθμιση της Πατρίδας μας, σε συνδυασμό με τον ταυτόχρονο κοινωνικό του αντίκτυπο, θα ήθελα να θέσω υπόψη σας κάποιους σοβαρούς κινδύνους που μου έχουν επισημανθεί από σημαντικούς επαγγελματικούς και επιστημονικούς φορείς της Χώρας, όπως το ΤΕΕ/TAK και η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), έναντι των οποίων η Πολιτεία θα πρέπει να εξασφαλίσει άμεσα τα εχέγγυα προστασίας και θεσμικής βιωσιμότητας.

Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι των ανωτέρω ενδιαφερόμενων φορέων, έχουν εκφράσει τον έντονο προβληματισμό τους σχετικά με τα εξής :

(1) Συμμετοχή των ΤΕΕ και ΓΣΕΒΕΕ κατά το σχεδιασμό :

Οι εκπρόσωποι των ΤΕΕ και ΓΣΕΒΕΕ διαμαρτύρονται ότι ο σχεδιασμός του παραπάνω Οδικού Χάρτη έγινε εν κρυπτώ και χωρίς τη συμμετοχή των εκπροσώπων τους.

Οι εκπρόσωποι των παραπάνω ενδιαφερόμενων φορέων θεωρούν, ευλόγως, απαραίτητη τη συμμετοχή τους στη διεξαγωγή μίας εμπεριστατωμένης τόσο τεχνικά όσο και χρηματοοικονομικά εξειδικευμένης συζήτησης με τα αρμόδια στελέχη σχεδιασμού, πριν την απόφαση οποιασδήποτε συγκεκριμένης δράσης ή προγράμματος, ώστε οι προδιαγραφές των προγραμμάτων να ανταποκρίνονται στις διαθέσιμες τεχνολογικές λύσεις της αγοράς, να είναι σαφώς διατυπωμένες και να περιλαμβάνουν μετρήσιμους στόχους εξοικονόμησης ενέργειας για την ελαχιστοποίηση τυχόν προβλημάτων ασαφούς και ελλιπούς καθοδήγησης στους οδηγούς εφαρμογής των επιδοτούμενων δράσεων αλλά και για την αποτροπή σύγχυσης της αγοράς και καθυστερήσεων στην υλοποίηση.

(2) Πρόβλεψη ενεργού συμμετοχής παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας στα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας:

Σύμφωνα με τον εν θέματι Οδικό Χάρτη, οι πάροχοι ηλεκτρικής ενέργειας θα λειτουργούν ως ενδιάμεσοι φορείς, αναλαμβάνοντας για λογαριασμό των πελατών τους, τις ενέργειες που απαιτούνται για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών και εγκαταστάσεων, προσφέροντας υπηρεσίες τύπου ESCO και αναλαμβάνοντας πλήρως τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση έργων εξοικονόμησης ενέργειας.

Η λύση αυτή αναμένεται, βεβαίως, να έχει σημαντικό αποτέλεσμα ως προς την ευελιξία των αντίστοιχων προγραμμάτων, καθώς έχουν αναφερθεί πολλές περιπτώσεις δικαιούχων που έρχονταν αντιμέτωποι με περίπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες, και εξάλλου μέσω αυτού, θα γίνει επέκταση των ωφελούμενων από το μέτρο της ενεργειακής εξοικονόμησης.

Παράλληλα όμως, η εμπλοκή των εταιρειών παροχής και εμπορίας ενέργειας στην υλοποίηση των έργων εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια έχει δημιουργήσει δικαιολογημένη ανησυχία στους μηχανικούς και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε ανάλογα έργα αλλά και στους πολίτες που θέλουν να ωφεληθούν από αυτά. Συγκεκριμένα :

(2.α) Κίνδυνος νόθευσης του ανταγωνισμού : Οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων φορέων εγείρουν θέμα κινδύνου υπερσυγκέντρωσης της αγοράς σε λίγους μεγάλους παρόχους ενέργειας και νόθευσης του υγιούς ανταγωνισμού, καθώς δίνεται η δυνατότητα σε παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου να προσφέρουν υπηρεσίες ενεργειακής αναβάθμισης στους πελάτες τους, διευρύνοντας τα μερίδια αγοράς τους και καθετοποιώντας τις υπηρεσίες τους. Επίσης, με την διαχείριση των κονδυλίων εξοικονόμησης ενέργειας από τους παρόχους μέσω υπηρεσιών τύπου ESCO, ενδέχεται τα τεχνικά έργα που λειτουργούν σήμερα σε συνθήκες ανταγωνισμού, με ένα πλήθος αδειούχων εργολάβων εγκαταστατών, να περάσουν σε συνθήκες ολιγοπωλίου.

Θα μπορούσαν, έτσι, να δημιουργηθούν μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές συνθήκες, νόθευσης του ανταγωνισμού, χειραγώγησης των τιμών, αλλά και σημαντικού περιορισμού του κύκλου εργασιών πλήθους επαγγελματιών, ιδίως μηχανικών, σύμβουλων, κατασκευαστών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων προμήθειας υλικών, και εγκαταστατών.

(2.β) Κίνδυνος ομηρίας για τους καταναλωτές : Η σύναψη μακροχρόνιων συμβάσεων μεταξύ της εταιρείας παροχής ενέργειας και του καταναλωτή με όρους που θα εξασφαλίζουν την απόσβεση της επένδυσης της εταιρείας είναι πιθανόν να οδηγήσουν σε συνθήκες «ομηρίας» του καταναλωτή από τον συγκεκριμένο πάροχο.

(2.γ) Κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων : Ο βασικός στόχος της επιχειρηματικής λειτουργίας των παρόχων ενέργειας είναι η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Ο στόχος αυτός φαίνεται να αντίκειται στη σκοπούμενη από τον Οδικό Χάρτη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων κατά τη διαδικασία πρότασης λύσεων από τον πάροχο ενέργειας, ο οποίος θα καλείται να προτείνει λύσεις

που μειώνουν πραγματικά την κατανάλωση, ανεξαρτήτως αν αυτές οι λύσεις εξυπηρετούν τα εμπορικά του συμφέροντα ή την συνολική κερδοφορία του από την κατανάλωση ενέργειας.

(2.δ) Εγγυήσεις τεχνικής επάρκειας εμπλεκομένων φορέων:

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο εξοικονόμησης ενέργειας δεν αφορούν απλά την αντικατάσταση μίας ενεργοβόρου συσκευής με μία ενεργειακά αποδοτικότερη, αλλά αποτελούν – συνολικά- αντικείμενο μελέτης που διέπεται από πλήθος πολεοδομικών και ενεργειακών διατάξεων -από μηχανικό κατάλληλης ειδικότητας και επιστημονικής επάρκειας- και μετέπειτα τεχνικού έργου (πιθανή τακτοποίηση αυθαιρεσιών και έλεγχο πολεοδομικών παραβάσεων, έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας έκδοση Ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου, έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, εκπόνηση μελέτης θέρμανσης, έκδοση βεβαίωσης του άρθρου 30 του Ν.4495/17, παροχή Υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου, παροχή Υπηρεσιών Επίβλεψης εργασιών. έκδοση Υπεύθυνης Δήλωσης Ηλεκτρολόγου, εφαρμογή θερμομόνωσης, αντικατάσταση κουφωμάτων, εγκατάσταση συστημάτων σκίασης, εγκατάσταση Η/Μ εγκαταστάσεων).

Θα ήταν άδικο να παραγκωνιστούν στο εξής οι (έως σήμερα) βασικοί πυλώνες των ενεργειακών αναβαθμίσεων — ιδίως επιχειρήσεις θέρμανσης και κλιματισμού, μηχανικοί, ενεργειακοί επιθεωρητές, εγκαταστάτες — που έχουν επιφορτιστεί με το βάρος της υλοποίησης των έργων, αντιμετωπίζοντας προβλήματα, όπως έντονη γραφειοκρατία, καθυστερήσεις στις πληρωμές και περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοοικονομικά εργαλεία.

Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η υποχρεωτική αξιοποίηση της αποδεδειγμένης τεχνικής κατάρτισης και εμπειρίας τους στο πλαίσιο ενός αποτελεσματικότερου και πιο δίκαιου σχεδιασμού.

(2.ε) Αδιευκρίνιστο καθεστώς εποπτείας των παρόχων ενέργειας – Κίνδυνος καταχρηστικής συμπεριφοράς: Η διαχείριση δημόσιων (κρατικών ή ευρωπαϊκών) πόρων από ιδιωτικούς φορείς και μάλιστα χωρίς καμία αναφορά – πρόβλεψη σε καθεστώς εποπτείας τους, ενδέχεται να αυξήσει τα περιστατικά αυθαιρεσίας και αδιαφάνειας.

Όπως αναφέρεται και στον Οδικό Χάρτη, ο στόχος της Πολιτείας είναι να αυξήσει τα κεφάλαια προς διάθεση (μέσω της μόχλευσης) αλλά και τους ωφελούμενους. Παρόλα αυτά δεν αναφέρεται συγκεκριμένος ποσοτικός στόχος με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος, ο στόχος της μόχλευσης να μην επιτευχθεί, ενώ οι πόροι των χρηματοδοτήσεων να καταλήξουν στα ταμεία παρόχων ενέργειας ESCO. Επίσης, δεν υπάρχει μέχρι στιγμής κάποια εκτίμηση για το κόστος των υπηρεσιών που θα προσφέρουν οι πάροχοι ενέργειας ESCO και αυτό μπορεί να προκαλέσει φαινόμενα αισχροκέρδειας και αθέμιτης συμπεριφοράς. Η ανησυχία των μηχανικών και των συναφών επαγγελματικών φορέων είναι μήπως στο τέλος της ημέρας υπάρξουν υψηλές τιμολογήσεις υπηρεσιών που θα μειώνουν σημαντικά τα προς διάθεση κεφάλαια. Θα πρέπει να προβλεφθούν διαδικασίες ελέγχου και εποπτείας των παραπάνω παρόχων έναντι κινδύνου καταχρηστικών συμπεριφορών ιδίως επειδή εισάγονται μοντέλα και εργαλεία τα οποία θα προσφερθούν έναντι μακροχρόνιων δεσμεύσεων, σε νοικοκυριά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που στερούνται των αναγκαίων μέσων για την αξιολόγησή τους. Τέλος, θα πρέπει να προβλεφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από δολαστικές προσφορές που ενδέχεται να αποδειχθούν εξωπραγματικές ή καταχρηστικές και εν τέλει απατηλές.

Επειδή, είναι δεδομένη η βούληση της Πολιτείας για την επιτυχή και αποτελεσματική υλοποίηση της ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος της Χώρας, που αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επειδή, είναι αυτονόητο ότι, όλες οι προσφερόμενες λύσεις θα πρέπει να διαπνέονται από το πνεύμα του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ελεύθερης αγοράς και της ισότητας στις ευκαιρίες, που ομοίως αποτελούν βασικούς σκοπούς και πυλώνες των συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επειδή, η εμπλοκή των παρόχων ενέργειας στην υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης κτιρίων, θα πρέπει να υλοποιηθεί με τρόπο που να εξασφαλίζονται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Επειδή, η εμπλοκή των παρόχων ενέργειας στην υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης κτιρίων, δεν πρέπει να λειτουργεί εις βάρος των πολυάριθμων ελεύθερων επαγγελματιών μηχανικών, που υποστήριξαν τα διάφορα προγράμματα «Εξοικονομώ» από την έναρξή τους.

Επειδή, η εμπλοκή των παρόχων ενέργειας στην υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης κτιρίων δεν πρέπει να αποβεί εις βάρος των μικρομεσαίων προμηθευτών και έμπορων και βεβαίως δεν πρέπει να απειλεί την τοπική μικρομεσαία επιχειρηματικότητα.

Επειδή, η ανάθεση των επόμενων προγραμμάτων «Εξοικονομώ» δεν πρέπει να οδηγήσει σε συρρίκνωση του κύκλου εργασιών των μηχανικών και συναφών επαγγελματιών και δεν πρέπει να επιφέρει συμπίεση στην εργασιακή τους καθημερινότητα και επισφάλεια για το επαγγελματικό μέλλον τους.

Επειδή, κατά την ολιστική προσέγγιση του εφαρμοστέου θεσμικού πλαισίου θα πρέπει να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες εγγυήσεις, ώστε να εξαλειφθεί ο κίνδυνος νόθευσης ανταγωνισμού, σύγκρουσης συμφερόντων, δημιουργίας συνθηκών πολυετούς ομηρίας των καταναλωτών καθώς και καταχρηστικής ή συμπεριφοράς εκ μέρους των παρόχων μέσω ESCO.

Επειδή, οι εκπρόσωποι του ΤΕΕ και της ΓΣΕΒΕΕ τονίζουν την αναγκαιότητα για διεξαγωγή ουσιαστικής διαβούλευσης επί των μέτρων εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, με στόχο την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας και διαφάνειας των προγραμμάτων κρατικής στήριξης στον ενεργειακό τομέα με την ισότιμη συμμετοχή όλων των φορέων και ιδιαίτερος αυτών που φέρουν πολύτιμη τεχνογνωσία και εμπειρία στους κόλπους τους.

Ερωτάσθε :

(α) Σκοπεύετε να καλέσετε σε ουσιαστική διαβούλευση τους εκπροσώπους του ΤΕΕ της ΓΣΕΒΕΕ και λοιπών ενδιαφερομένων φορέων κατά την εξειδίκευση των πολιτικών που εισάγει ο εν θέματι Οδικός Χάρτης; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα των επόμενων σχετικών ενεργειών του Υπουργείου;

(β) Ποια είναι τα εχέγγυα ευελιξίας και ελεύθερης επιλογής παρόχου από τους καταναλωτές κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης κτιρίων; Με ποιο τρόπο θα προστατεύονται οι καταναλωτές από τυχόν συνθήκες «ομηρίας» έναντι του παρόχου μέσω ESCO;

(γ) Με ποιο τρόπο θα εξασφαλιστεί η δυνατότητα συμμετοχής όλων των επιχειρήσεων, τεχνικών εταιρειών, ενεργειακών συμβούλων και εταιρειών ESCO που στην υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης με ισότιμες εύκαιρες με κοινώς αποδεκτές προδιαγραφές συμμετοχής;

(δ) Ποια μέτρα προτίθεστε να λάβετε για να αντιμετωπιστούν εγκαίρως και αποτελεσματικά, τυχόν φαινόμενα νόθευσης του ανταγωνισμού, σύγκρουσης συμφερόντων, καταχρηστικής συμπεριφοράς εκ μέρους των παρόχων ενέργειας καθώς και καταστρατήγησης των αρχών του δίκαιου εμπορίου κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης, που περιγράφονται στον εν θέματι Οδικό Χάρτη;

(ε) Σκοπεύετε να προβείτε σε εξειδίκευση του καθεστώτος εποπτείας και μηχανισμού λογοδοσίας των παρόχων ενέργειας κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής εξοικονόμησης, ώστε να επιτευχθούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, χωρίς παρεκκλίσεις και αθέμιτες πρακτικές; Ποια μέτρα σκοπεύετε να λάβετε;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κωνσταντίνος Β. Κεφαλογιάννης
Βουλευτής Ηρακλείου, Ν.Δ.